प्रवृत्तेनकर्मणाआरोहावरोहाभ्यामावृत्तिप्रकारमाह द्रव्यस्यचरुपुरोडाशादेःसूक्ष्मोविपाकःपरिणामोदेहांतरारंभकःयेनसंपरिष्वक्तोगच्छति यए
वश्रुतौअपशब्देनोक्तः इतितुपंचम्यामाहुतावापःपुरुषवचसोभवंतीतिपाठांतरेद्रव्यशब्देनतेजोमात्राशब्दोक्तानींद्रियाणि सूक्ष्मविपाकशब्देनहृ
दयाग्रप्रद्योतः तथाचश्रुतिः सइमास्तेजोमात्राःसमभ्याददानोहृदयमेवान्वक्रामतीति तथातस्यहैतस्यहृदयाग्रंप्रद्योततेतेनैषआत्मानिष्क्रामतीति
धूमादिशब्दैस्तत्तदभिमानिन्योदेवताः तत्रापक्षयः कृष्णपक्षः सोमःसोमलोकः तत्रभुक्तभोगस्यावरोहणप्रकारमाह दर्शइत्यादि विपरीतलक्षण
याविशिष्टभोगक्षयशोकाग्निनादेहलयेनादर्शनमुच्यते एतदुक्तंभवति भूतसूक्ष्मयुक्तोधूमाद्यातिवाहकदेवताभिःसोमलोकंप्रापितः तद्भोगावसाने
विलीनदेहोवृष्टिद्वारेणौषधिवीरुधादिसाम्यापत्तिक्रमेणजायते एवंपुनर्भवहेतुःपितृयानं प्रवृत्तकर्ममार्गइति ॥५०॥ क्ष्मेश हेभूपते पुनर्भवमेवाह

द्रव्यसूक्ष्मविपाकश्चधूमोरात्रिरपक्षयः॥ अयनंदक्षिणंसोमोदर्शओषधिवीरुधः॥ ५० ॥ अन्नंरेतइतिक्ष्मे
शपितृयानंपुनर्भवः॥ एकैकश्येनानुपूर्वंभूत्वाभूत्वेहजायते ॥ ५१ ॥ निषेकादिश्मशानांतैःसंस्कारैःसंस्कृ
तोद्विजः॥ इंद्रियेषुक्रियायज्ञान्ज्ञानदीपेषुजुह्वति॥ ५२ ॥ इंद्रियाणिमनस्यूर्मौवाचिवैकारिकंमनः॥ वा
चंवर्णसमाम्नायेतमोंकारेस्वरेन्यसेत्॥ ५३॥

एकैकश्येनप्रत्येकंक्रमेणभूत्वातत्तत्सा
न्निध्यंप्राप्येहभूमौजायते ॥ ५१ ॥ तत्राधिकारिणमाह निषेकादिति अन्यस्त्विष्टादिकार्यप्येवंजन्मनलभतइत्यर्थः निवृत्तकर्मनिष्ठस्योपासना
दिविशेषमुपदिशन्नर्चिरादिमार्गेणब्रह्मलोकप्राप्तिमाह इंद्रियेष्वित्यादिना यद्वा द्रव्ययज्ञेषुहिंसायादुर्निवारत्वादितिमुख्यंनिवृत्तंकर्मैवदर्शयन्नाह
ज्ञानेनदीप्यंतइतितथातेषु इंद्रियव्यापाराणामिष्टापूर्तादीनामिंद्रियतावन्मात्रतांभावयंतीत्यर्थः एवमुत्तरत्रापि ॥ ५२ ॥ उर्मौ दर्शनादिसंकल्परूपे
मनसि वैकारिकंविकारयुक्तंमनोवाचि विध्यादिलक्षणयावाचाहिमनःकर्तृत्वादिविकारंभजति वर्णानांसमाम्नायेसमुदाये तद्विशेषत्वाद्वाचः स्व
रेअकारादिस्वरत्रयात्मके ॥ ५३ ॥